

Haris Dubravac

Ibn Sina, njegova djela i ideje u prijevodima na bosanski, hrvatski i srpski jezik

UDK 1 Ibn Sina

Sažetak

Ovaj rad bavi se Ibn Sinaovim prevedenim djelima uz kraće napomene o njima tamo gdje je to bilo potrebno. Također, ovdje navodimo radove koji govore o njegovom životu i djelu. Među te prijevode i radove o njemu uvršteni su samo oni napisani na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i hronološki su poredani. Svakako da ne možemo tvrditi da su obuhvaćeni svi prijevodi ovog mislioca niti njegovi autorski te radovi prevedeni o njemu na spomenutim jezicima, ali smo zasigurno uspjeli većinu djela posložiti na jednom mjestu. Radovi o njemu tematski su se kretali od filozofije preko medicine pa do sufizma.

Ključne riječi: Ibn Sina, prijevodi, knjige, tekstovi, bosanski, hrvatski i srpski jezik, filozofija, medicina, sufizam.

Uvod

“A i mi smo ti koji tragaju za njegovim (Ibn Sinaovim) duhovnim zanosom i uzdignućem.”¹

(Abdulah Bošnjak)

Imajući u vidu da je ovaj broj Žive baštine posvećen velikom islamskom filozofu Ebu ‘Aliju el-Husejnu ibn ‘Abdillahu ibn el-Hasanu ibn ‘Aliju ibn Sinau, poznatom i kao Šejhur-re’is, bilo je očekivano da se ispiše jedan rad koji će se baviti njegovim prevedenim djelima uz kraće napomene o njima gdje je to bilo potrebno. Također, ovdje navodimo radove koji govore o Ibn Sinaovom životu i djelu. Među te prijevode i radove o njemu uvršteni su samo oni napisani na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i hronološki su poredani. Svakako da ne možemo tvrditi da su obuhvaćeni svi prijevodi ovog mislioca niti njegovi autorski te radovi prevedeni o njemu na spomenutim jezicima, ali smo zasigurno uspjeli većinu djela posložiti na jednom mjestu. Radovi o njemu tematski su se kretali od filozofije preko medicine do sufizma.

1. Ibn Sinaova djela

1.1. Knjige

1.1.1. *Knjiga naputaka i opasaka*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2000, VIII, 361 str.

Jedno od najvažnijih Ibn Sinaovih djela koje je napisao pretkraj života. Komentarirali su ga Fahrudin er-Rāzi i Nesiruddin et-Tūsī.

1.1.2. *Metafizika*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2011–2012, 1. sv. LI, 193, XXX str.; 2. sv. VI, 194–378, XLIII str.

Ovo djelo je dio Ibn Sinaovog slavnog djela *Eš-Šifā’*.

1.1.3. *Knjiga o duši*: šesta knjiga “*Fizike*”, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2013, XV, 253 str.

Riječ je o dijelu prethodno spomenutog Ibn Sinaovog djela. Nauku o duši autor poima kao dio prirodnih nauka, pa je otuda ova knjiga šesta knjiga *Fizike*.

1.2. Tekstovi

1.2.1. “*Rasprava o lijeku straha od smrti i liječenju zabrinutosti koja dolazi zbog toga*”, s arapskog preveo Mehmed Handžić, *El-Hidaje*, god. V, br. 4-5, 1941–1942, str. 93–98. Zatim je ovaj Ibn Sinaov tekst objavljen još dvaput (*Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. II, br. 23, 1980, str. 32–35; Mehmed Handžić, *Studije iz šerijatskog prava*, Ogledalo, Sarajevo, 1999, knjiga 5, str. 447–457).² Ibn Sina veli da se osjećao dužnim objasniti pitanje straha od smrti pošto je ovaj strah najveći i najopćenitiji.

1.2.2. Ibn al-Nafis, *Mudžez al-Kanun (Ekscerpt Kanuna)*, s arapskog preveo Šaćir Sikirić, Republički zavod za zdravstvenu zaštitu, Sarajevo, 1961, 219 + 1 str.; drugo izdanje, Avicena, Sarajevo, 1995, 362 str. Ovo predstavlja izvadak iz Ibn Sinaovog enciklopedijskog djela *Kānūn fit-tibb*.

1.2.3. “*Iz autobiografije*”, u: Čedomil Veljačić, *Filozofija istočnih naroda: Iran, Islam, Kina, Japan i odabrani tekstovi*, s engleskog preveo Čedomil Veljačić, treće izdanje, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1982, sv. II, str. 239–240. Usp. Izet Mašić, Zoran Ridanović, Enes Kujundžić, *Ibn Sina – Avicena: život i djelo*, Avicena, Sarajevo, 1995, str. 16–35. “*Stvarna autobiografija*” nalazi se do 23. str., a od te stranice je završava Ibn Sinaov učenik El-Džūzdžānī. Vidjeti također: Tehran Halilović, Seid Halilović, Muamer Halilović, *Kratka istorija islamske filozofije*, Centar za religijske nauke “Kom”, Beograd, 2014, str. 44–46.

1.2.4. “*Dva odlomka o psihologiji mišljenja*” u: Čedomil Veljačić, *Filozofija istočnih naroda: Iran, Islam, Kina, Japan i odabrani tekstovi*,

¹ Abdulah Bošnjak, *Tumačenje dragulja poslaničke mudrosti: skidanje dvovaka s nevjesta božanskih objava na uzvišenim stolicama mozaičke mudrosti*, Naučnoistraživački institut “Ibn Sina”, Sarajevo, 2008, sv. 1, str. 46, bilješka 4.

² Vidjeti također: Allame Sejjid Muhammed Husejn Husejni Teherani, *Učenje o proživljenju*, s perzijskog preveo Amar Imamović, Fondacija “Baština duhovnosti”, Mostar, 2012, sv. 1, str. 45–47.

- s engleskog preveo Čedomil Veljačić, treće izdanje, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1982, sv. II, str. 240-244.
- 1.2.5. "Izvjestnost vlastitog bitka" u: Čedomil Veljačić, *Filozofija istočnih naroda: Iran, Islam, Kina, Japan i odabrani tekstovi*, s francuskog preveo Čedomil Veljačić, treće izdanje, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1982, sv. II, str. 244-257.
- 1.2.6. "Ibn Sinaova interpretacija Ihlasa", s arapskog preveo Hasan Džilo, *Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva u SFRJ*, god. L, br. 5, 1987, str. 621-630.
- 1.2.7. "Pjesma o duši", prepjev i komentar: Tarik Haverić, *Život – časopis za književnost i kulturu*, god. XXX, br. 11-12, 1981, str. 561-564; "Pjesma o duši (Aj-nijja)", s arapskog preveo Ismet Kasumović, u: Ismet Kasumović, "Prevođenje kao hermeneutički postupak (uz Ali-dedeov prijevod Ibn Sinaove Ajnrije na osmansko-turski jezik)", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 37, Sarajevo, 1988, str. 143-145, uvršteno u: Orhan Bajraktarević (ur.), *Klasična islamska filozofija: tekstovi, studije, rječnik*, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 457-459; "Avicennina pjesma o duši" u: Abu Ali ibn Sina Avicenna, *Knjiga o duši: šesta knjiga "Fizike"*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2013, str. 252-253.
- 1.2.8. "Kazivanje o Hayy Ibn Yaqzānu", s arapskog preveo Hasan Džilo, *Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u SFRJ*, god. LIII, br. 4, 1990, str. 74-81. Uvršteno u: Orhan Bajraktarević (ur.), *Klasična islamska filozofija: tekstovi, studije, rječnik*, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 57-59. Vidjeti također: Prijevod "Kazivanja o Hayy Ibn Yaqzānu" u: Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, s francuskog preveo Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2009, str. 176-188.
- 1.2.9. "Izvod iz Ibn Sinaova teksta", s arapskog preveo Orhan Bajraktarević, *Takvim*, 1990, str. 176-180. Uvršteno u: Orhan Bajraktarević (ur.), *Klasična islamska filozofija: tekstovi, studije, rječnik*, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 53-57. Ovdje su tekstovi iz sljedećih Ibn Sinaovih djela: *En-Nedžāt*, *Mantiku-l-mašrikijjin* i *Risāla fī ma'rifa en-nefs en-nātika ve ahvālihā*.
- 1.2.10. "Ibn Sinaov komentar 113. sure Kur'ana", s arapskog preveo Hasan Džilo, *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, god. X, br. 17-18, 1996, str. 31-36.
- 1.2.11. "O irfanskim mekamima", s perzijskog preveo Namir Karahalilović, *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. VII, br. 22/23, 2004, str. 108-116. Čuveno poglavlje iz spomenutog Ibn Sinaovog djela *Knjiga naputaka i opasaka*, napisano na arapskom jeziku, koje je prevedeno s perzijskog jezika kao jezika posrednika.
- 1.2.12. Al-Hazini, Ibn Sina, Al-Biruni, *Zapad na istoku*, s ruskog preveo Ahmo Čolić, PrintCom, Tuzla, 2007, str. 264-287. Ovo djelo sadrži prepisku između Ibn Sinaa i El-Birunija. Poglavlje "Al-Biruni i Ibn Sina: Prepiska" počinje od 257. strane, a uključuje i Ibn Sinaov kratki životopis (str. 261-264.). El-Biruni postavlja deset pitanja Ibn Sinau koja se odnose na Aristotelovu *Knjigu o nebu* i osam pitanja vezanih za Aristotelovu *Fiziku*.
- 1.2.13. Prijevod "Kazivanja o ptici" u: Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, s francuskog preveo Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2009, str. 227-233.
- 1.2.14. "Kazivanje o Hayy ibn Yaqzānu – prijevod perzijskog komentara sa bilješkama i glosama" u: Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, s francuskog preveo Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2009, str. 329-421.
- 1.2.15. "Rasprava o razumnoj duši" u: Abu Ali ibn Sina Avicenna, *Knjiga o duši: šesta knjiga "Fizike"*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2013, str. 245-252.

2. O Ibn Sinaovim djelima i idejama

2.1. Knjige

2.1.1. Izet Mašić, Zoran Riđanović, Enes Kujundžić, *Ibn Sina – Avicena: život i djelo*, Avicena, Sarajevo, 1995, 148 str. Ova knjiga sastoji se od tri dijela. Prvi dio je Ibn Sinaova autobiografija, u drugom dijelu govori se o Ibn Sinau, najprije iznoseći životopisne napomene, a onda se predstavlja Ibn Sina kao liječnik, pjesnik, političar i filozof. Treći dio čini bibliografiju Ibn Sinaovih radova.

2.1.2. Akbar Eydi, *Učenje o duši u djelu Ibn Sine*, s perzijskog preveo Amar Imamović, Fondacija "Mulla Sadra" u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2010, 138 str. Ova knjiga se, prije svega, zasniva na postavkama Ibn Sinaa kao jednog od najznačajnijih predstavnika peripatetičke škole mišljenja. Jedna od osobenosti ovog djela su i sažeti moralni i irfanski presjeci koji se prirodno nastavljaju na osnovnu temu kao njezina praktična korist za čovjeka u njegovom duhovnom životu. Knjiga ima klasičan pristup i obrađuje osnove o kojima se raspravlja u filozofiji kad je riječ o duši.

2.1.3. Kazem Mousawi Bodžnurdi (ur.), *Ibn Sina: čuveni iranski filozof i liječnik*, s perzijskog preveo Nermin Hodžić, Naučno-istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2011, 204 str. Ovo djelo, koje su napisala četverica autora, sastoji se od šest poglavlja: Biografija, Filozofsko mišljenje, Medicina, Matematika, astronomija i druge prirodne znanosti, Muzika i Književnost, lingvistika i Ibn Sinaova djela na perzijskom jeziku. Prikaz ovog djela nalazi se u: Saeid Abedpour, "Ibn Sina: čuveni iranski filozof i liječnik", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. XIV, br. 52/53, 2011, str. 275-278.

2.1.4. Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, s francuskog preveo Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2009, 425 str. U ovome djelu, Corbin predstavlja tri Ibn Sinaova

kazivanja, iznoseći njegovu psihološku misao o putu duhovnog napredovanja. U drugom dijelu se nalazi prijevod perzijskog komentara na *Kazivanje o Hayy ibn Yağzānu* s bilješkama i glosama. Ukratko, čini nam se da nije preslobodno reći da ovo djelo predstavlja drugo Ibn Sinaovo lice, ono lice na koje nismo naviknuti kroz većinu naučnih i stručnih studija.

2.1.5. Fatima Sharafeddine, *Ibn Sina: čudesna otkrića*, s arapskog preveo Daniel Bučan, ArTresor naklada, Zagreb, 2019, 32 str. Ovo djelo je slikovnica libanske književnice Fatime Sharafeddine u kojem Ibn Sina u prvom licu pripovijeda o svom uzbudljivom životnom putu.

2.1.6. Akbar Eydi, *Tumačenje "Položaja arifa" iz Ibn Sinaovog djela El-Isārāt ve-t-tenbihāt*, s perzijskog preveo Ibrahim Avdić, Fondacija "Mulla Sadra" u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2019, 358 str. Opširno tumačenje već spomenutog dijela iz Ibn Sininog djela *El-Isārāt*.

2.2. Tekstovi

2.2.1. Edhem Mulabdić³, "Savjeti radi zdravlja od arapskog učenjaka, koji se zvao Ibni Sina", *Bajraktar*, 1894–1895, str. 76-77. Prenio Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak ("Ibn Ali Sina svjetuje o čuvanju zdravlja" u: *Istočno blago*, Svjetlost, Sarajevo, 1987, sv. 2, str. 6).

2.2.2. Bedribeg (pseudonim), "Ibni-Sina (Avicena)", *Bošnjak*, god. XI, br. 15, 1901, str. 3.

2.2.3. Ignjat Goldziher, *Kratka povijest arapske književnosti*, Islamska dionička štamparija, Sarajevo, 1909, str. 100-101, 106.

2.2.4. Anonim, "Biografija Ebu Ali Ibni-Sināa", s arapskog preveo Firuz Fočanin, *Gajret – list za društvene poslove i za narodno prosvjeđivanje*, god. IV, br. 1, 1911, str. 6-7.

Na početku se nalazi sljedeća primjedba urednika koju prenosimo bez izmjena:

³ Njegov savremenik Safvet-beg Bašagić čak spominje Ibn Sinaa u *Mevludu*. Vidjeti: Salih Gašević... [et al.], *Zbirka mevluda*, El-Kalem, Sarajevo, 2019, str. 38-39.

- “Budući je ovaj prijevod izišao u onomadnašnjem, božićnom broju ‘Hrv. Dnevnika’ potpisan istim pseudonimom, to izjavljujemo, da članak nismo iz ‘Dnevnika’ prenijeli, nego smo ga dobili od prevodioca prije tri hefte.”
- 2.2.5. Čamil Jusufov Avdić, “Ibni Sina”, *Novi Bebar – list za pouku i zabavu*, god. VI, br. 18, 1932–1933, str. 238–240; br. 19–20, str. 270–272; br. 21, str. 287; br. 22, str. 304–305; br. 23, str. 319.
- 2.2.6. Muhamed Tajib Okić, “Islamski filozofi”, *Gajretova predavanja*, br. 13, Sarajevo, 1934, str. 3–4.
- 2.2.7. Abdurahman Adil Čokić, “Ibnu Sina (Avicena)”, *Hikmet*, god. VII, br. 3, 1935, str. 76–78.
- 2.2.8. Lujo Thaller, *900. godišnjica smrti najvećeg liječnika arapske medicinske sfere: Avicena, ili zapravo – Abu Ali Al-Husein ibn Abdulah ibn Sina*, “Gajret – glasnik Kulturno prosvjetnog društva Gajreta”, god. XVIII, br. 14, 1937, str. 247–248. Preneseno iz *Novosti*.
- 2.2.9. Lujo Thaller, *Od vrača i čarobnjaka do modernog liječnika: povijest borbe protiv bolesti i smrti*, Minerva, Zagreb, 1938, str. 162–167.
- 2.2.10. Albert Bazala, “Avicena (Abu Ali al-Hosain ibn Sina, arapski filozof)” u: Mate Ujević (ur.), *Hrvatska enciklopedija*, Naklada konzorcija hrvatske enciklopedije, sv. II, 1941, str. 20.
- 2.2.11. Mehmed Handžić, “Rasprava islamskog filozofa Ibni Sinaa o smrti i strahu od nje”, s arapskog preveo Mehmed Handžić, *El-Hidaje*, god. V, br. 4–5, 1941–1942, str. 90–94. Zatim je ovaj dio o Ibn Sinau objavljen još dvaput (*Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. II, br. 23, 1980, str. 31–33; Mehmed Handžić, *Studije iz šerijatskog prava*, Ogledalo, Sarajevo, 1999, knjiga 5, str. 443–447).
- 2.2.12. Franjo Šanc, *Povijest filozofije: filozofija srednjega vijeka*, Knjižnica života, Zagreb, 1943, sv. II, str. 97–102.
- 2.2.13. G. F. Aleksandrov i dr. (ur.), *Istorija filozofije*, Kultura, Beograd, 1948, tom I, str. 457–459.
- 2.2.14. Mirko Dražen Grmek, “Proslava hiljadugodišnjice rođenja Avicene”, *Liječnički vijesnik*, god. LXXIII, br. 10–11, 1951, str. 282–283.
- 2.2.15. Vladimir Stanojević, *Istorija medicine*, Medicinska knjiga, Beograd–Zagreb, 1953, str. 219–220, 628–629 i dr.; drugo prerađeno i skraćeno izdanje, Medicinska knjiga, Beograd–Zagreb, 1962, str. 40, 245, 282, 312, 375, 382 i 391.
- 2.2.16. Stanko Sielski, “Stari turski i arapski medicinski rukopisi u Bosni i Hercegovini” u: M. D. Grmek i S. Dujmušić (ur.), *Iz hrvatske medicinske prošlosti: spomen-knjiga Zbora liječnika Hrvatske*, Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb, 1954, str. 170, 174, 176 i 178.
- 2.2.17. Lavoslav Glasinger, *Medicina kroz vijekove*, Zora, Zagreb, 1954, str. 110–112.
- 2.2.18. Lavoslav Glasinger, *Liječnici i čudotvorci: iz starih medicinskih bronika*, Zora, Zagreb, 1955, str. 31, 40, 67, 87, 89, 92, 94, 111, 114 i 146.
- 2.2.19. “Avicena” u: Marko Kostrenčić, Miroslav Krleža (ur.), *Enciklopedija Leksikografskog zavoda*, Leksikografski zavod FNRJ, Zagreb, 1955, sv. I, str. 309; Josip Šentija (ur.), *Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda*, treće izdanje pod izmijenjenim naslovom, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1977, sv. I, str. 340. U trećem izdanju je ova odrednica neznatno proširena i neutemeljenim stavovima poput onoga da su u Ibn Sinaovom sistemu “vidljivi i jasni mnogi elementi materijalizma i ateizma”.
- 2.2.20. Mirko Dražen Grmek, “Avicena (zapravo Abū Alī al-Husain ibn Abd Allāh ibn Sīnā)” u: Ante Šercer (ur.), *Medicinska enciklopedija*, Leksikografski zavod FNRJ, 1957, sv. I, str. 651–652.
- 2.2.21. Hamdija Karamehmedović, “Ibn un Nefis i njegov Mūdžez-ulkanūn”, *Medicinski arhiv*, god. XII, br. 4, 1958, str. 124–126. Vidjeti: Hamdija Karamehmedović, predgovor u: Ibn al-Nafis, *Mudžez al-Kanun (Ekscerpt Kanuna)*, s arapskog preveo Šaćir Sikirić, Republički zavod za

zdravstvenu zaštitu, Sarajevo, 1961, str. 7-8. Tu se nalazi dio "Avicenna i njegov Kanun". U drugom izdanju (Ibn al-Nafis, *Mudžez al-Kanun / Ekscerpt Kanunal*, s arapskog preveo Šaćir Sikirić, Avicenna, Sarajevo, 1995) prenesen je dio ovog predgovora – "Fiziologija srednjovjekovne medicine", str. 341-348.

- 2.2.22. Andrija Stojković, Slobodan Petrović, *Pregled istorije filozofije: za srednje škole*, Zavod za izdavanje udžbenika Narodne Republike Srbije, Beograd, 1959, str. 62.
- 2.2.23. Fehim Bajraktarević, "Divān Ibn Sīnā", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 10-11, 1960-1961, str. 290-292. Riječ je o prikazu.
- 2.2.24. Mirko Dražen Grmek, *Uvod u medicinu: temeljni medicinski pojmovi, način obrazovanja liječnika, načela zdravstvene službe, osnovi liječničke etike, povijesni razvoj medicinske nauke i prakse*, Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb, 1961, str. 134.
- 2.2.25. Nevenka Vejnović, *Povijest filozofije s odabranim filozofskim tekstovima: udžbenik za gimnaziju*, četvrto neizmijenjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 1970, str. 37, 309-311.
- 2.2.26. Kasim Dobrača, "Orijentalni rukopisi s područja medicine, veterine i farmacije u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu", *Zbornik radova Prvog kongresa za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije (Sarajevo, 1-3. oktobar 1970)*, Beograd, 1970, str. 320.
- 2.2.27. Salih Trako, "Rukopisna djela iz medicine i farmakologije u Orijentalnom institutu u Sarajevu", *Zbornik radova Prvog kongresa za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije (Sarajevo, 1-3. oktobar 1970)*, Beograd, 1970, str. 326.
- 2.2.28. Nerkez Smailagić, *Klasična kultura islama: teologija, filozofija, znanost*, vlastita naklada autora, Zagreb, 1973, knj. I, str. 359-389.

- 2.2.29. Filip Hiti, *Istorija Arapa: od najstarijih vremena do danas*, drugo izdanje, s engleskog preveo Petar Pejčinović, Veselin Masleša, Sarajevo, 1973, str. 261-262.
- 2.2.30. Danko Grlić (ur.), *Enciklopedijski leksikon Mozaik znanja: filozofija*, Interpres, Beograd, 1973, tom X, str. 39.
- 2.2.31. Henry Corbin uz saradnju Sayyeda Hosseina Nasra i Osmana Yahyaa, *Historija islamske filozofije: od početaka do Averroesove smrti (1198)*, s francuskog preveo Nerkez Smailagić, Veselin Masleša, Sarajevo, 1977, tom I, str. 185-192; drugo izdanje, s francuskog preveli Nerkez Smailagić i Tarik Haverić, Veselin Masleša, Sarajevo, 1987, tom I-II, str. 151-157. Spominje se, uz ostalo, da je Ibn Sina napisao jednu raspravu o namazu i tefsir više kur'anskih sura te da je umro vrlo smjerno, kao pobožan musliman.
- 2.2.32. Čedomil Veljačić, *Razmeđa azijskih filozofija*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1978, sv. II, str. 340-350.
- 2.2.33. Šefko Omerbašić, "Ebu Ali el-Husein ibn Abdullah ibn Sina", *Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. II, br. 23, 1980, str. 26-30.
- 2.2.34. Ibn Hasen, "Ibn Sina na Zapadu", *Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. II, br. 23, 1980, str. 35-39. Sulejman Mašović, koji je pisao pod pseudonimom Ibn Hasen, ističe djela nastala u Americi i Evropi u kojima se spominje Ibn Sinaov naučni doprinos.
- 2.2.35. Mahmud Traljić, "Prilog bibliografiji o Ibn Sinau na srpskohrvatskom i slovenačkom jeziku", *Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. III, br. 27, 1981, str. 43-44.⁴
- 2.2.36. Miodrag B. Šijaković, "Avicena (Ibn-Sina) – naučnik i filozof: Uz hiljadugodišnjicu rođenja", *Život – časopis za književnost i kulturu*, god. XXX, br. 2, 1981, str. 187-193.
- 2.2.37. Čedomil Veljačić, *Filozofija istočnih naroda: Iran, Islam, Kina, Japan i odabrani tekstovi*, treće izdanje, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1982, sv. II, str. 67-78.

⁴ Do ovog smo mjesta iz ovog rada preuzimali navedene tekstove (osim sljedećih: 2.2.4, 2.2.8, 2.2.29. i 2.2.30) s određenim dodacima, pošto Traljić nije navodio izdavače i urednike enciklopedija. Na dva mjesta smo neznatno prepravili podatke (2.2.2. i 2.2.5).

- 2.2.38. Ibn Rušd (Averroes), "Kritika Avicenninih stavova u logici" u: Čedomil Veljačić, *Filozofija istočnih naroda: Iran, Islam, Kina, Japan i odabrani tekstovi*, s njemačkog preveo Čedomil Veljačić, treće izdanje, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1982, sv. II, str. 272-274.
- 2.2.39. Enes Kujundžić, "Al-Šajh Al-Ra'is Ibn Sina: prilog za biografiju", *Takvim*, 1982, str. 195-205. Potpisano pseudonimom E. H. K.
- 2.2.40. T. J. de Boer, "Ibn Sina", s engleskog preveo Hasan Džilo, *Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva u SFRJ*, god. XLVII, br. 1, 1984, str. 85-96.
- 2.2.41. Ahmed Fuad El-Ehvani, "Ibn Sina (370-428 h.g.)", *Takvim*, 1984, str. 107-182. U prvom poglavlju se tretiraju političke, vjerske i društvene prilike u kojima je rastao Ibn Sina. U drugom Ibn Sina u svoje vrijeme, to jest, veličina njegove slave, a u trećem poglavlju aspekti njegove genijalnosti.
- 2.2.42. Muhamed Behij, "Ibn Sina i kelamisti o problemu Božanstva", s arapskog preveo Hasan Džilo, *Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. VII, br. 75, 1985, str. 6-9.
- 2.2.43. Hasan Džilo, "Ibn Sinaova interpretacija Ihlasa u kontekstu njegova učenja o bitku", *Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva u SFRJ*, god. L, br. 5, 1987, str. 612-621.
- 2.2.44. Ismet Kasumović, "Prevođenje kao hermeneutički postupak (uz Ali-dedeov prijevod Ibn Sinaove Ajnije na osmanskoturski jezik)", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 37, Sarajevo, 1988, str. 135-146. Jedan dio uvršten u: Orhan Bajraktarević (ur.), *Klasična islamska filozofija: tekstovi, studije, rječnik*, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 455-461.
- 2.2.45. Fazlur Rahman, "Ibn Sina" u: M. M. Sharif (ur.), *Historija islamske filozofije: s kratkim pregledom drugih disciplina i savremene renesanse u islamskim zemljama*, s engleskog preveo Hasan Sušić, August Cesarec, Zagreb, 1988, tom I, str. 483-506.
- 2.2.46. Henry Corbin, "Od Ibn Sinaovog kazivanja do Attarove mističke epopeje", s francuskog preveo Hasan Džilo, *Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. XII, br. 138, 1990, str. 23-28. Ovaj dio je iz spomenute Corbinove knjige (usp. Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, s francuskog preveo Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2009, str. 233-245).
- 2.2.47. Nerkez Smailagić, *Leksikon islama*, Svjetlost, Sarajevo, 1990, str. 259-260.
- 2.2.48. Hasan Džilo, "Ibn Sinaov Hayy Ibn Yaqzān", *Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u SFRJ*, god. LIII, br. 4, 1990, str. 71-74.
- 2.2.49. Orhan Bajraktarević, "Ibn Sina – egzistencija i bit", *Takvim*, 1990, str. 157-165.
- 2.2.50. Džemil Saliba, "Atributi nužnog – Bitka (kod Ibn Sina)", s arapskog preveo Orhan Bajraktarević, *Takvim*, 1990, str. 165-176.
- 2.2.51. Sejjid Husejn Nasr, *Tri muslimanska mudraca: Ibn Sina, Suhrawardī, Ibn Arebi*, preveo Bećir Džaka, El-Kalem, Sarajevo, 1991, str. 15-67. Jedan dio o Ibn Sini iz ove knjige objavljen je ranije: "Ibn Sina (Avicena) i filozofi-naučnici", s engleskog preveo Bećir Džaka, *Život – časopis za književnost i kulturu*, god. XXX, br. 11-12, 1981, str. 564-580.
- 2.2.52. Frederik Koplston, *Istorija filozofije: srednjovjekovna filozofija*, s engleskog preveo Jovan Babić, Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, 1989, tom II, str. 194-199.
- 2.2.53. Izet Mašić, Zoran Riđanović, "Avicena – veliki liječnik i mislilac", *Medicinski arhiv*, god. XLVII, br. 1-2, 1993, str. 43-49.
- 2.2.54. Izet Mašić, Zoran Riđanović, "Doprinos djela Ibn Sina-e – Avicenne i Ibn Nefisa razvoju medicine, filozofije i znanosti uopće" u: Ibn al-Nafis, *Mudžez al-Kanun (Ekscerpt Kanuna)*, s arapskog preveo Šaćir Sikirić, drugo izdanje, Avicena, Sarajevo, 1995, str. 5-19.
- 2.2.55. Hasan Džilo, "Rukopis Ibn Sinaova komentara 113. sure Kur'ana u Gazi Husrev-begovoj biblioteci", *Anali Gazi*

- Husrev-begove biblioteke*, god. X, br. 17-18, 1996, str. 31-40. Autor veli da postoji nedovoljna pozornost zapadne islamologije prema Ibn Sininim komentarima Kur'ana. Ibn Sina je i na Istoku i na Zapadu poznat ponajprije kao liječnik, filozof i naučnik, dok je gotovo nepoznato da je bio i tumač Kur'ana.
- 2.2.56. Ismet Cerić, Nermana Mehić-Basara, "Ibn Sina – psihologija i psihički poremećaji", *Medicinski arhiv*, god. LI, br. 1-2, 1997, str. 21-23. Uvršteno u: Izet Mašić i saradnici, *Doprinos islamske tradicije razvitku medicinske znanosti*, Avicena, 1998, str. 95-103.
- 2.2.57. Sejjid Husein Nasr, *Vodič mladom muslimanu u modernom svijetu*, s engleskog prevela Aida Abadžić-Hodžić, Ljiljan, Sarajevo, 1998, str. 105-106, 129-130.
- 2.2.58. Izet Mašić, "Avicenska medicina" u: Sabira Hadžović, Izet Mašić i saradnici, *Attari i njihov doprinos razvoju farmacije u Bosni i Hercegovini*, Avicena, Sarajevo, 1999, str. 107-35.
- 2.2.59. Daniel Bučan, "Abū 'Alī ibn Sīnā (Avicenna)" u: Ibn Sina, *Knjiga naputaka i opasaka*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2000, str. 1-63.
- 2.2.60. Ismet Bušatlić, "Recepcija Ibn Sinaovih djela u Bosni i Hercegovini", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. IV, br. 4, 2001, str. 33-40. U ovome tekstu autor traga za dokumentima koji svjedoče o ranom prisustvu Ibn Sinaovih djela na našim prostorima (od polovine 15. stoljeća), interesu Bošnjaka za njihove raznovrsne sadržaje (medicina, filozofija, religija) koji ne jenjava do danas i mogućim utjecajima koje su ona imala na intelektualna kretanja i književnu produkciju u Bosni.
- 2.2.61. Shams Inati, "Ibn Sina", s engleskog preveo Adnan Silajdžić, *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. IV, br. 12, 2001, str. 11-16.
- 2.2.62. Hasanul-Fahruri, "Ibn Sina – tesavvuf, etika i politika", s perzijskog preveo Muamer Kodrić, *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. IV, br. 12, 2001, str. 17-32.
- 2.2.63. Salim Hadžić, "Arapsko-islamski doprinos u medicini" u: Osman Sinanović, Rešid Hafizović, Izet Pajević (ur.), *Duhovnost i mentalno zdravlje*, Svjetlost, Sarajevo, 2002, str. 161-167.
- 2.2.64. Muhamed Filipović, *Filozofija: udžbenik za gimnaziju*, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2003, str. 68.
- 2.2.65. Antun Vujić (ur.), *Enciklopedija: opća i nacionalna u 20 knjiga*, Pro Leksis i Večernji list, Zagreb, 2005, sv. II, str. 79.
- 2.2.66. Cyril Glasse, *Enciklopedija islama*, s engleskog preveo Fikret Pašanović, Libris, Sarajevo, 2006, str. 241-242.
- 2.2.67. Seyyed Hossein Nasr, *Uvod u islamske kozmološke doktrine: koncepcija prirode i metodi njenoga proučavanja po Ikhwan al-Safa, al-Biruniju i Ibn Sinau*, s engleskog preveli Edin Kukavica i Enes Karić, Tugra, Sarajevo, 2007, str. 273-302.
- 2.2.68. Hasan Džilo, "Utjecaji Ibn Sinaovih metafizičkih učenja na srednjovjekovnu (skolastičku) filozofiju", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. XI, br. 41/42, 2008, str. 110-127.
- 2.2.69. Morteza Motahhari, *Islam i Iran: uzajamni doprinosi*, s perzijskog preveo Muamer Kodrić, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2008, str. 360.
- 2.2.70. Daniel Bučan, *Kako je filozofija govorila arapski: Al-Fārābī, Avicenna, Al-Ġazālī, Averroës, Majmonid*, Demetra, 2009, str. 73-129. U tom dijelu se nalazi studija o Ibn Sini.
- 2.2.71. Hasan Džilo, "Ibn Sinaov utjecaj na istočnu filozofiju", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. XII, br. 43/44, 2009, str. 218-232.
- 2.2.72. Rešid Hafizović, "Ibn Sinini znakoputi duševnog orijenta" u: Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, s francuskog preveo Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2009, str. 11-29.

- 2.2.73. Hasan Džilo, "Polarizacija bića u Ibn Sininoj filozofiji", *Novi Muallim – časopis za odgoj i obrazovanje*, god. X, br. 37, 2009, str. 84-97.
- 2.2.74. Ernst Bloch, "Avicena i aristotelovska ljevica", s njemačkog prevela M. Hadžihasanović, u: Orhan Bajraktarević (ur.), *Klasična islamska filozofija: tekstovi, studije, rječnik*, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 437-445.
- 2.2.75. Izet Mašić, Armin Škrbo, Irma Mućić, *Farmacija u Islamu*, Avicena, Sarajevo, 2010, str. 19-21.
- 2.2.76. Hasan Džilo, "Glavne kategorije Ibn Sininog učenja vezane za razmatranje problema bića", *Novi Muallim – časopis za odgoj i obrazovanje*, god. XI, br. 41, 2010, str. 82-92.
- 2.2.77. Daniel Bučan, "Avicennina metafizika" u: Abu Ali ibn Sina Avicenna, *Metafizika*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2011, sv. 1, str. XI-LI.
- 2.2.78. Maksuda Muratović, "Ibn Sinina, Al-Ghazalijeva i Al-Baghdadijeva korekcija Aristotelove fizike", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. XV, br. 55, 2012, str. 187-90.
- 2.2.79. Daniel Bučan, "Avicenna i problem bitka: kako je viđen u islamu i arapskom jeziku", *Filozofska istraživanja*, god. XXXII, br. 1, 2012, str. 49-61.
- 2.2.80. Tehran Halilović, "Originalnost islamske filozofije", *Kom – časopis za religijske nauke*, vol. I, br. 1, 2012, str. 11-13. Ovdje se govori, između ostalog, o Ibn Sinaovom originalnom doprinosu u religijskoj filozofiji.
- 2.2.81. Allame Sejjid Muhammed Husejn Husejini Teherani, *Učenje o proživljenju*, s perzijskog preveo Amar Imamović, Fondacija "Baština duhovnosti", Mostar, 2012, sv. 1, str. 55-57.
- 2.2.82. Daniel Bučan, *Uvod u arapsku filozofiju*, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, 2013, str. 30-32; 47-50; 84-85; 88-91 i 107-109. Ovdje se nalaze sljedeća poglavlja koja se odnose na Ibn Sinu: "Avicennino razlikovanje biti i bitka", "Avicennino zasnivanje Prvoga počela", "Avicennino poimanje države i idealnog vladara", "Avicennina istočnjačka filozofija" i "Avicennino legitimiranje misticizma".
- 2.2.83. Daniel Bučan, "Avicennina psihologija prirodna znanost koja seže u onostranost" u: Abu Ali ibn Sina Avicenna, *Knjiga o duši: šesta knjiga "Fizike"*, s arapskog preveo Daniel Bučan, Demetra, Zagreb, 2013, str. IX-XV.
- 2.2.84. Tehran Halilović, "Razvoj nauke o duši u Ibn Sininoj filozofiji", *Kom – časopis za religijske nauke*, vol. II, br. 1, 2013, str. 59-76. U ovoj studiji autor ukazuje na doprinose Ibn Sine nauci o duši u okviru njegovih razmatranja pitanja kakva su: dokazi postojanja duše, priroda duše, odnos između duše i tijela, sebstvo ili samosvijest duše, nastanak i vječnost duše i ostala povezana pitanja.
- 2.2.85. Muamer Halilović, "Filozofija i civilizacija u islamskoj peripatetičkoj školi", *Kom – časopis za religijske nauke*, vol. II, br. 1, 2013, str. 129-132. Autor se osvrće i na Ibn Sinaovo promišljanje o filozofiji i civilizaciji.
- 2.2.86. Tehran Halilović, Seid Halilović, Muamer Halilović, *Kratka istorija islamske filozofije*, Centar za religijske nauke "Kom", Beograd, 2014, str. 44-68. Kako smo već naveli, ovdje se nalaze i dijelovi Ibn Sinaove autobiografije (str. 44-46).
- 2.2.87. Seid Halilović, "Najkraći argument za postojanje Boga u islamskoj filozofiji", *Kom – časopis za religijske nauke*, vol. III, br. 1, 2014, str. 24-30. Prve sazajne okvire nesumnjivo najpoznatijeg argumenta za postojanje Boga u islamskoj filozofiji utemeljio je Ibn Sina. Otuda se autor ovdje osvrće na Ibn Sinaa i na "argument istinoljubivih".
- 2.2.88. Maksuda Muratović, "Preписка između Ibn Sine i El-Birunija o Aristotelovim djelima 'Fizika' i 'Knjiga o nebu'", *Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, god. LXXVI, br. 3-4, 2014, str. 333-344.

- 2.2.89. Vladimir Lasica, "Ibn Sinino razumijevanje odnosa između ontologije i teologije u Aristotelovoj 'Metafizici'", *Sophos – časopis mladih istraživača*, god. VII, br. 7, 2014, str. 217-231.
- 2.2.90. Arman Berberac, "Nauka o temperamentima ljudi u tradicionalnoj islamskoj medicini", *Živa baština – časopis za filozofiju i gnozu*, vol. I, br. 1, 2015, str. 89-92. Autorova namjera je da čitaocu ponudi osnove tradicionalne islamske medicine kako joj je pristupao i kako je definirao Ibn Sina. Također, veoma je važno imati na umu da Ibn Sinaova medicina proizlazi izravno iz njegova pogleda na svijet, koji je opet određen peripatetičkom filozofijom čiji je on najveći predstavnik.
- 2.2.91. Senella Krehić-Fočak, "Sufizam i medicina – recepcija medicinske misli u sufijskoj literaturi", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. XVIII/XIX, br. 70/71, 2015–2016, str. 211-226. Veza između medicine i sufizma posmatra se kroz sažet opis Ibn Sinaovog golemog medicinsko-filozofskog opusa i određenih primjera u bejtovima iz *Mesnevi*, gdje su spomenuti Ibn Sina i Galen s kratkim podsjećanjem na sadržaj kapitalnog djela *Kanun medicine*.
- 2.2.92. Orhan Bajraktarević, *Sarajevski uvod u arapsku filozofiju: kritika kritike filozofa: Farabi, Ibn Sina, Gazali, Ibn Rušd, evropski averoisti, rječnik*, El-Kalem, Sarajevo, 2016, 236 str. Iako ne sadrži poseban dio posvećen Ibn Sinau, njegovi stavovi se uveliko razmatraju u ovome djelu.
- 2.2.93. Hasan Džilo, "Bivstvovanje – primarni predmet rasprave nekih islamskih filozofa", *Kom – časopis za religijske nauke*, vol. V, br. 2, 2016, str. 55-74. Rasprava o bitku u islamskoj filozofiji predstavlja zasebno područje razmišljanja. Ovom je problemu posebnu pažnju posvetio i Ibn Sina čiji se stavovi vezani za ontologiju ovdje iznose.
- 2.2.94. Ibrahim Kalin, "Čitanje Ibn Sine u ramazanu", s engleskog preveo Haris Dubravac, *Preporod – islamske informativne novine*, god. XLV, br. 12/1070, 15. juni 2016 / 10. ramazan 1437, str. 13.
- 2.2.95. Hossein Ziai, "Islamska filozofija (fel-sefa)" u: Tim Winter (ur.), *Kembridžski priručnik klasične islamske teologije*, s engleskog preveo Rusmir Mahmutćehajić, Međunarodni forum Bosna, Sarajevo, 2016, str. 62-64. Ovdje se govori o Ibn Sinaovom holističkom pristupu.
- 2.2.96. Ayman Shihadeh, "Božije stajanje" u: Tim Winter (ur.), *Kembridžski priručnik klasične islamske teologije*, s engleskog preveo Rusmir Mahmutćehajić, Međunarodni forum Bosna, Sarajevo, 2016, str. 201-204. U ovom dijelu razmatra se Ibn Sinaov "dokaz iz slučajnosti" o Božijoj egzistenciji.
- 2.2.97. Allame Sejjid Muhammed Husejn Husejni Teherani, *Učenje o proživljenju*, s perzijskog preveo Amar Imamović, Fondacija "Baština duhovnosti", Mostar, 2016, sv. 3, str. 151-155.
- 2.2.98. Đuro Benić, "Islamska ekonomska misao u srednjem vijeku", *Ekonomski pregled*, vol. 68, br. 5, 2017, str. 562-564.
- 2.2.99. Vladimir Lasica⁵, "Empirija i metafizika: fundamentalna relacija u zasnivanju filozofije kao nauke kod Ibn Sine", *Logos – časopis za filozofiju i religiju*, vol. V, br. 1-2, 2017, str. 81-108.
- 2.2.100. Amos Bertolacci, "Zasnivanje metafizike kao nauke", s engleskog preveo Vladimir Lasica, *Logos – časopis za filozofiju i religiju*, vol. V, br. 1-2, 2017, str. 161-167. Ovdje se razmatra središnjost Ibn Sinaovog shvaćanja metafizike i uspjeh njegovog modela.
- 2.2.101. Taqī Pūrnamdārīān, "Attar i Ibn Sinaovi gnostički traktati", s perzijskog preveo Elvir Musić, *Živa baština – časopis za filozofiju i gnozu*, vol. III, br. 9, 2017, str. 28-41.
- 2.2.102. Allame Sejjid Muhammed Husejn Husejni Teherani, *Tumačenje ajeta Nur Allah je svjetlo nebesa i Zemlje*, s perzijskog

⁵ Ovom autoru je 7. novembra 2018. godine dodijeljena Godišnja nagrada od Naučnoistraživačkog instituta "Ibn Sina" za doktorsku disertaciju *Ibn Rušdova kritika Ibn Sininog pristupa metafizici*.

- preveli: Mediha Imamović, Amar Imamović, Fondacija "Baština duhovnosti", Mostar, 2017, str. 113-4.
- 2.2.103. Seyyed Hossein Nasr, *Islamska filozofija od postanka do danas*, s engleskog preveo Rusmir Šadić, Centar za kulturu i edukaciju Logos, Tuzla, 2018, str. 91-116. Ibn Sina se naročito često spominje u onom dijelu koji razmatra pitanje egzistencije, kviditeta i ontologije.
- 2.2.104. Nicola Polloni, "Gundisalin o Nužnom Biću: Tekstualne i doktrinarne izmjene u izlaganju Avicenine 'Metaphysica'", s engleskog preveo Vladimir Lasica, *Logos – časopis za filozofiju i religiju*, vol. VI, br. 1-2, 2018, str. 71-101.
- 2.2.105. Vladimir Lasica, "Ka univerzalnoj teističkoj metafizici", *Logos – časopis za filozofiju i religiju*, vol. VII, br. 1-2, 2019, str. 141-147. U dijelu ovoga rada razmatra se Ibn Sinaovo razumijevanje metafizike.
- 2.2.106. Hasan Džilo, *Islamska filozofija*, Bošnjačko nacionalno vijeće i Centar za napredne studije, Skoplje, 2020, str. 96-105.

Izvori i literatura

- Ahmed Mašić, Zejnil Fajić, Muhamed Mrahorović, *Bibliografija Glasnika Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini od 1933. do 2011*, Gazi Husrev-begova biblioteka, Sarajevo, 2016.
- Dženan Hasić, "Bibliografija časopisa 'Znakovi vremena' (od 1. do 71. broja)", *Znakovi vremena – časopis za filozofiju, religiju, znanost i društvenu praksu*, god. XIX, br. 72, 2016, str. 7-106.
- Mahmud Traljić, "Prilog bibliografiji o Ibn Sinau na srpskohrvatskom i slovenačkom jeziku", *Islamska misao – časopis za islamske znanosti i praksu*, god. III, br. 27, 1981, str. 43-44.
- Osman Lavić, *Bibliografija časopisa "El-Hidaje" i "Islamska misao"*, Gazi Husrev-begova biblioteka, El-Kalem, Sarajevo, 2001.
- Osman Lavić, *Bibliografija Anala Gazi Husrev-begove biblioteke: knj. I-XXXII*, Gazi Husrev-begova biblioteka, Sarajevo, 2012.
- Osman Lavić, *Bibliografija Takvima 1951-2015*, El-Kalem, Sarajevo, 2015.

Abstract

Ibn Sina and Ibn Sina's works and ideas in Bosnian, Croatian and Serbian Language

Haris Dubravac

The paper discusses Ibn Sina's translated works, with brief notes about them when necessary. Also, works which discuss Ibn Sina's life and work are listed. With regard to translations and works about Ibn Sina, only those written in Bosnian, Croatian and Serbian language were included and chronologically listed. Certainly, it cannot be claimed that all the translated works of Ibn Sina and all works about Ibn Sina which were authored and translated in the aforementioned languages are listed here. However, the majority of them have been included in one paper. The works about Ibn Sina ranged thematically from philosophy through medicine to Sufism.

Keywords: Ibn Sina, translations, books, texts, Bosnian, Croatian and Serbian, philosophy, medicine, Sufism

